

Hvezdáreň a planetárium v Prešove

Hodnotenie činnosti a hospodárenia za rok 2008

Január 2009

Úvod

Hvezdáreň a planetárium v Prešove je špecializovaným kultúrnym zariadením, ktorého činnosť sa predovšetkým zameriava na popularizáciu astronómie a príbuzných prírodných a technických vied medzi širokou verejnosťou. Vďaka rôznorodým, pútavým i novým formám práce sa naša organizácia dostala do povedomia celého regiónu a získala si stálych návštevníkov hlavne z radov žiakov základných a stredných škôl. Ponuky atraktívneho planetária, pozorovania ďalekohľadmi a prístrojmi, účinné a moderné dopĺňovanie učiva astronómie, fyziky, zemepisu, či iných prírodovedných predmetov patrí medzi základné úlohy našej inštitúcie. Tieto programy využívali v minulom roku hlavne žiaci škôl, ale aj dospelí návštevníci.

Hvezdáreň a planetárium v Prešove vyvíjala nové formy spolupráce v odbornej, vedecko-výskumnej a kultúrno-vzdelávacej činnosti. Počet návštevníkov na našich podujatiach sa stabilizuje hlavne v jarnom a jesennom období. To nám umožňuje krytie príjmovej časti rozpočtu. Organizácia rozšírila propagáciu podujatí v médiách kraja, spolupracovala s väčším počtom denníkov, realizovala pravidelné rozhlasové vysielania. Svoju činnosť sme pravidelne propagovali na stránkach Kultúrneho mesačníka mesta Prešov a na stránkach inzertného časopisu Kam do mesta. Významným doplnením propagácie organizácie je naša webová stránka, ktorú pravidelne mesačne dopĺňame a skvalitňujeme celým radom fotografií, článkov a programových ponúk. Stránku sme doplnili o materiály na stiahnutie a astroinformácie. Za uplynulý rok navštívilo našu webovú stránku približne 14 000 záujemcov.

V roku 2008 sme mali možnosť pozorovať zaujímavé zatmenia Mesiaca a Slnka. Akcie boli propagované a sprístupnené širokej verejnosti.

V roku 2008 sme pokračovali v spolupráci s Mládežníckym observatóriom v Niepolomiciach v Poľsku, ktorá vyústila k príprave nových pozorovacích programov s využitím ďalekohľadu FTN na Havajskom ostrove Maui pomocou internetového ovládania. V rámci tejto spolupráce sa naši pracovníci zúčastnili odborných seminárov v Poľsku a pokusne sa realizovali prvé fotografie slabších galaxií. Snímky sú publikované na našej webovej stránke.

Počas roka 2008 sa nám podarilo opraviť zatekajúci odtokový žľab na terase a opraviť omietky na terase a pri vstupe na budove metodickéj prevádzky, vymaľovať kancelárske priestory pre odborných pracovníkov, zakúpiť nový nábytok pre potreby hospodársko-prevádzkového oddelenia a nový mzdový softvér.

Je potrebné poďakovať všetkým pracovníkom organizácie za tvorivosť, vysoké pracovné nasadenie, odborné výsledky pri pozorovaniach. Môžeme povedať, že astronómia patrí k najnáročnejším vedám dnešnej doby, pretože prináša neustále nové objavy a teórie. Ich štúdium, poznanie a odovzdávanie verejnosti je a bude našou každodennou úlohou aj pre rok 2008. Veríme, že aj napriek problémom ekonomického charakteru, či nedostatku kapitálových transferov sa naša práca bude uberať správnym smerom rozvoja špecializovanej kultúry v Prešovskom samosprávnom kraji.

A. Popularizačno - vzdelávacia činnosť

1. Tematické exkurzie a programy v planetáriu počet: **612**, účasť: **20 768**

Z toho:

samotné exkurzie (školské a iné skupiny) :	516	účasť: 17 937
programy pre verejnosť a rodičov s deťmi :	56	účasť: 1 790
hudba pod hviezdou oblohou :	40	účasť: 1 041

2. Prednášky a prednáškové cykly 36 prednášok, 4 cykly, účasť: **272**

Z toho:

a) prednášky mimo areál HaP	počet 1	účasť: 26
b) prednášky pre astronomické krúžky	počet 34,	účasť: 176
c) prednáška LOZ-VLK	počet 1	účasť: 70

a) Mimo areál sa uskutočnila 1 prednáška, a to *Základy meteorológie* pre SČK - vodnú záchrannú službu dňa 12. 2. 2008 s účasťou 26 osôb. Zrealizoval Dr. Juraj Humeňanský.

b) Na astronomických krúžkoch, ktoré pracovali v roku 2008 pri HaP odzneli prednášky samostatne a v rámci cyklov *Zatmenia Slnka a Mesiaca, Orientácia na oblohe* (AK pre 3.-5. ročník ZŠ), *Ufo, Meteority* (AK pre 6.-9.roč. ZŠ). Prednášky sú spestrené diapozitívmi alebo ukážkami z odborných videofilmov. Zodpovední Mgr. R. Tomčík a Mgr. P. Ivan.

c) Dňa 3. 3. 2008 sa uskutočnila prednáška Lesoochranárskeho združenia VLK so sídlom v Tulčíku s účasťou 70 osôb. Technicky zabezpečil R. Šankvalier.

3. Samostatné prednášky na aktuálne témy počet: **2**, účasť : **101**

a) Dňa 29. mája 2008 o 18.00 hod. bola uskutočnená zaujímavá prednáška s prezentáciou pre verejnosť pod názvom „*Hrozí Zemi kozmická zrážka?*“, venovaná aktuálnym problémom v oblasti potenciálne nebezpečných asteroidov. Prednášal RNDr. Zdeněk Komárek, odborný pracovník Hvezdárne v Michalovciach a člen SAS pri SAV. Účasť: 16 osôb

Organizačne prednášku zabezpečila RNDr. D. Jančušková v spolupráci s odbočkou SAS pri SAV v Prešove.

b) Dňa 18. júla 2008 o 21.00 hod. sa uskutočnila prednáška pre verejnosť pod názvom „*Okná vesmíru stále dokorán*“, v rámci stretnutia so známym vedcom a popularizátorom astronómie RNDr. Jiřím Grygarom, CSc., počas jubilejného 25. ročníka Ebicykla 2008 – „Východniarske striebro“. Účasť: 85 osôb

Organizačne prednášku zabezpečila R. Kolivošková v spolupráci s odbočkou SAS pri SAV v Prešove. Na realizácii sa ďalej podieľali PaedDr. J. Humeňanský, Mgr. V. Kolivoška a Mgr. P. Ivan.

4. Astronomické pozorovania pre verejnosť počet: **13**, účasť : **161**

Astronomické pozorovania sa konajú každú druhú stredu po zotmení v prípade priaznivého počasia. Pozoruje sa Mesiac, planéty, prípadne niektoré hmloviny a hviezdokopy. Pozorovania sú dopĺňané aktuálnymi nástenkami, resp. videofilmami. Pozoruje sa buď hlavným ďalekohľadom Coudé-refraktorom v kupole, alebo prenosnými ďalekohľadmi na terase planetária.

Pozorovania pre verejnosť realizujú Mgr. P. Ivan, Mgr. R. Tomčík a A. Orgonáš.

Mimoriadne boli pripravené a zrealizované:

- a) *Čiastočné zatmenie Slnka* - v piatok 1. augusta 2008 v dopoludňajších hodinách s účasťou 34 osôb. Realizovali Mgr. P. Ivan., Mgr. R. Tomčík, R. Kolivošková a A. Orgonáš.
b) *Čiastočné zatmenie Mesiaca* - v noci zo soboty 16. na nedeľu 17. augusta 2008 s účasťou 16 osôb. Realizovali Mgr. Peter Ivan, Mgr. R. Tomčík, PaedDr. J. Humeňanský a RNDr. D. Jančuškova.

5. Súťaže

a) Čo vieš o hviezdach?

Zorganizovali sme a obsahovo pripravili okresné a krajské kolo *celoštátnej* vedomostnej súťaže ČVOH, v troch vekových kategóriách. Do krajského kola postúpili prví traja z každej kategórie z okresného kola. V okresnom kole bol vyhodnotený v každej kategórii samostatne okres Prešov aj okres Sabinov. Do krajského kola postúpili prví traja z každej kategórie a z krajského kola postúpili do *celoštátneho* kola tiež prví traja z každej kategórie. Prví traja v každej kategórii v obidvoch kolách boli odmenení vecnými cenami a diplomami, ostatní zúčastnení dostali ceny útechy. Diplomy za úspešnú účasť dostali viacerí súťažiaci s veľmi dobrými bodovými výsledkami. Výsledky súťaže, t. j. celkové poradie všetkých súťažiacich sa posielajú na všetky školy, ktoré sa do súťaže zapojili a zároveň sú uverejnené na internetovej stránke HaP. Táto súťaž je stále medzi priaznivcami astronómie obľúbená.

okresné kolo (26., 27. a 28. marec 2008) účasť: **120**, z toho **98** súťažiacich
I. kategória - účasť 43, z toho 35 súťažiacich
II. kategória - účasť 37, z toho 26 súťažiacich
III. kategória - účasť 40, z toho 37 súťažiacich

krajské kolo (23., 24., a 25. apríl 2008) účasť : **74**, z toho **48** súťažiacich
I. kategória - účasť 26, z toho 16 súťažiacich
II. kategória - účasť 31, z toho 18 súťažiacich
III. kategória - účasť 17, z toho 14 súťažiacich

Celoštátne kolo sa konalo v dňoch 3., 4. a 5. júna 2008 v Krajskej hviezdárni Maximiliána Hella v Žiari nad Hronom.

Obsahovú náplň okresného aj krajského kola súťaže pre I. kategóriu pripravil Mgr. R. Tomčík, pre II. kategóriu Mgr. P. Ivan a pre III. kategóriu RNDr. D. Jančuškova, ktorá celú súťaž aj organizačne zabezpečila. Na priebehu jednotlivých kôl súťaže ďalej spolupracovali Mgr. V. Kolivoška, R. Kolivošková, R. Šankvalier, A. Orgonáš a G. Némethiová.

b) Vesmír očami detí účasť: **671** výtvarných prác

Výtvarná súťaž VOD prebiehala podľa štatútu len v okresnom kole v piatich kategóriách. Do okresného kola sa zapojili MŠ, ZŠ a ZUŠ z okresov Prešov, Sabinov, Vranov nad Topľou, Poprad a Bardejov. Samostatne boli vyhodnotené práce z okresov Prešov a spádová oblasť (384 prác) a Poprad a spádová oblasť (287). Práce z okresného kola postupovali priamo do *celoštátneho* kola. Dňa 4. 3. 2008 sa v priestoroch HaP v Prešove konalo vyhodnotenie okresných kôl. Výtvarné práce hodnotila porota v zložení PhDr. Edita Vološčuková, PhD. – Prešovská univerzita v Prešove, PaedDr. Peter Mastiľak - ZŠ Široké a Mgr. Magda Klučárová - ZŠ Tulčík. V každej kategórii boli niektoré práce rovnocenne odmenené vecnými cenami, niekoľko ďalších prác bolo ocenených diplomami. Ceny sa odovzdali individuálne a poštou. Do celoštátneho kola postúpilo z každej kategórie päť prác. Výsledky súťaže sú umiestnené aj na internetovej stránke HaP spolu s virtuálnou výstavou ocenených prác.

Organizačne súťaž zabezpečil Mgr. V. Kolivoška. Pri virtuálnej výstave na web stránke spolupracoval R. Šankvalier a pri rozposielaní cien G. Némethiová.

6. Výstavy a výstavky počet **6** (z toho výstavy: 2 , výstavky: 4) , účasť: **95** +v rámci exkurzií

a) Z najúspešnejších prác súťaže *Vesmír očami detí* bola v marci 2008 inštalovaná okolo planetária *výstava*, ktorú si návštevníci prezreli v rámci exkurzií.

b) Pri príležitosti SKT bol vo výstavných priestoroch planetária zrealizovaný 2. ročník výstavy *Kozmický dizajn* autorky Mgr. art. Evy Tkáčikovej a kurátorky PhDr. Edity Vološčukovej, PhD. Na vernisáži výstavy dňa 11. novembra 2008 sa zúčastnilo 80 návštevníkov. Výstava bude trvať až do konca januára 2009.

c) Aktuálne výstavky boli pripravené k Medzinárodnému roku planéty Zem 2008 (IYPE), Medzinárodnému dňu planetárií a k Svetovému kozmickému týždňu.

d) Priebežne sa pripravuje výstavka kozmonautických aktualít.

Výstavy a výstavky zabezpečuje Mgr. V. Kolivoška.

7. Iné akcie

a) Medzinárodný deň planetárií

účasť: **137**

V nedeľu 30. marca 2008, sa uskutočnila *medzinárodná iniciatíva* – Medzinárodný deň planetárií - zameraný na podporu šírenia poznatkov astronómie a oboznamovanie verejnosti s prácou astronomických zariadení pri príležitosti jarnej rovnodennosti. Naše zariadenie bolo prístupné verejnosti v popoludňajších hodinách od 15.00 do 21.00 hod. Návštevníci mali možnosť vidieť programy v planetáriu - detské programy *Vesmírne otázky*, *Mesiace na vandrovke*, náučný program *Jarná obloha*, hudobný program uvádzaný naživo *Andrea Bocelli* a hudobno-relaxačný program *Posolstvo času*. V prednáškovej miestnosti sa premietali rozprávkové filmy pre deti a odborné filmy s astronomickou tematikou pre dospelých. Zároveň sa návštevníci mohli zoznámiť s hlavným ďalekohľadom HaP Coudé - refraktorom v kupole a s malými prenosnými ďalekohľadmi na terase planetária, ktorými sa najprv pozorovalo Slnko a po zotmení planéty Mars a Saturn. Toto podujatie, ktoré sa pravidelne organizuje od roku 1995, je medzi verejnosťou známe a obľúbené.

Organizačne zabezpečila RNDr. D. Jančušková, na realizácii celého podujatia sa ďalej podieľali Mgr. Peter Ivan, PaedDr. Juraj Humeňanský, Mgr. V. Kolivoška, Mgr. R. Tomčík, R. Šankvalier, R. Kolivošková, A. Orgonáš a G. Némethiová.

b) Deň kozmonautiky

účasť: **16**

Pri príležitosti Dňa kozmonautiky sa 10. 4. 2008 vo večerných hodinách uskutočnilo podujatie pod názvom *Deň kozmonautiky*, ktoré pozostávalo z premietania filmu o vývoji nových kozmických technológií a programu v planetáriu *Jarná obloha*. Pripravená bola aj aktuálna výstavka. Zabezpečil Mgr. V. Kolivoška.

c) Deň Zeme

účasť: **40**

Pri príležitosti Dňa Zeme bol dňa 22. apríla 2008 zrealizovaný hudobno-reportážny program v planetáriu o zodpovednosti človeka za vplyvy vyvolané vedecko-technickým pokrokom pod názvom *Žijeme na Zemi*, na ktorom sa v popoludňajších hodinách zúčastnili žiaci zo ZŠ Lemešany v počte 35 a vo večerných hodinách verejnosť v počte 5 osôb. Pripravená bola aj aktuálna výstavka. Podujatie bolo venované aj Medzinárodnému roku planéty Zem 2008.

Zabezpečil Mgr. V. Kolivoška.

e) Deň detí s astronómiou

účasť: 36

V nedeľu 1. júna 2008 bolo pri príležitosti MDD zrealizované popoludnie venované deťom a astronómii v čase od 15.00 do 19.00 hod. V planetáriu, pod umelou hviezdou oblohou, boli uvedené rozprávkové programy *Nevesta hviezd*, *Tomášova cesta ku hviezdám* a náučný program pre mladších školákov *Potulky oblohou*. V kupole s hlavným ďalekohľadom sa pozorovalo Slnko a v prednáškovej sieni si detskí návštevníci mohli zahrať astronomické pexeso a zapojiť sa do súťaže v kreslení na tému *To najkrajšie z vesmíru*.

Organizačne zabezpečil Mgr. V. Kolivoška, ďalej sa na realizácii podieľali Mgr. R. Tomčík, Mgr. P. Ivan, R. Šankvalier, A. Orgonáš a G. Némethiová.

f) Svetový kozmický týždeň

účasť: 35

Týždeň od 4. do 10. októbra bol v roku 1999 Valným zhromaždením OSN vyhlásený za Svetový kozmický týždeň. Je ohraničený dvoma významnými medzníkmi v dejinách kozmonautiky - vypustením Sputnika 1 a podpísaním Medzinárodnej zmluvy o mierovom využívaní kozmu. Do tejto medzinárodnej akcie sa zapájajú desiatky štátov z celého sveta a naša organizácia sa zapája každoročne od roku 2002.

V roku 2008 bol v rámci SKT pripravený nový program pod umelou hviezdou oblohou planetária pod názvom *Kozmos - Cesty do vesmíru*, ktorý sa uvádzal počas dvoch dní 7. a 8. októbra vo večerných hodinách. Na tomto hudobno - dokumentárnom pásme o histórii a súčasnosti kozmonautiky v oblasti rakiet, raketoplánov, kozmických staníc a vesmírnych ďalekohľadov sa zúčastnilo spolu 35 návštevníkov. Pri príležitosti SKT bol v novembri vo výstavných priestoroch planetária zrealizovaný 2. ročník výstavy *Kozmický dizajn*.

Zabezpečil Mgr. V. Kolivoška.

g) Konferencia k 60. výročiu založenia Ľudovej hviezdárne v Prešove

účasť: 80

Prvá ľudová hviezdáreň na Slovensku bola založená v Prešove 28. októbra 1948. Pri príležitosti 60. výročia tejto udalosti bola v dňoch 23. a 24. októbra 2008 vo Hvezdárni a planetáriu v Prešove zorganizovaná slávnostná konferencia spojená s odborným programom, s medzinárodnou účasťou. Spoluorganizátormi konferencie boli Slovenská ústredná hviezdáreň v Hurbanove a Slovenská astronomická spoločnosť pri SAV so sídlom v Tatranskej Lomnici. Súčasťou konferencie bola aj porada riaditeľov hviezdární SR pod vedením generálneho riaditeľa Ing. Teodora Pintéra a spoločné zasadnutie HV SAS pri SAV a VV ČAS pod vedením predsedu HV SAS RNDr. Juraja Zverka, DrSc. S prierezom 60. ročnej činnosti HaP v Prešove vystúpil PaedDr. Juraj Humeňanský, riaditeľ HaP v Prešove.

Na slávnostnej časti programu vo štvrtok poobede sa zišli zástupcovia hviezdární zo Slovenska, väčšinou riaditelia organizácií, zástupcovia Slovenskej astronomickej spoločnosti, súčasní a niektorí bývalí pracovníci Hvezdárne a planetária v Prešove, spolupracovníci HaP v Prešove, hostia z Poľska - naši poľskí partneri z MOA Niepolomice a PTMA, s ktorými máme nadviazanú spoluprácu (Mgr. M. J. Jagla, Dr. A. Michalec a Dr. H. Brancewicz), hostia z Českej republiky - zástupcovia Českej astronomickej spoločnosti (RNDr. Eva Marková, CSc. – predsedníčka, Pavel Suchan – podpredseda a Mgr. Lenka Soumarová). Za Úrad PSK prišla zablahoželať Mgr. Helena Ragulská a za MsÚ v Prešove Mgr. Edita Hudáková. Z ostatných kultúrnych zariadení sa zúčastnil riaditeľ Šarišského osvetového strediska v Prešove PhDr. Vladimír Husár.

Piatkový program pozostával z odborných prednášok a z prehliadky najnovších programov v planetáriu. Na tomto programe sa okrem väčšiny účastníkov slávnostnej časti zúčastnili aj niektorí členovia prešovskej odbočky SAS pri SAV, študenti z niektorých prešovských gymnázií a hviezdárni blízki pedagógovia.

Prednášateľmi boli Doc. RNDr. Ján Svoreň, DrSc. riaditeľ Astronomického ústavu SAV v Tatranskej Lomnici (*Slnečná sústava má opäť 8 planét*), RNDr. Vojtech Rušin, DrSc. (*Zatmenia Slnka a koróna*), RNDr., Jozef Žižňovský, CSc. (*Ženy pri zrode modernej astronómie*) a RNDr. Juraj Zverko, DrSc., predseda HV SAS pri SAV (*Spektroskopia*

nehomogénneho povrchu chemicky pekulárnych hviezd), všetci z Astronomického ústavu SAV. Zaujímavé a aktuálne prednášky vyvolali živú diskusiu publika. V planetáriu pod umelou hviezdnu oblohou boli uvedené dva audiovizuálne programy *Po západe Slnka* (autorka RNDr. Danica Jančušková) a *Posolstvo času* (autor Roman Šankvalier).

Pri tejto príležitosti vydala HaP v Prešove pohľadnicu, brožovanú publikáciu *Výber z histórie a činnosti Hvezdárne a planetária v Prešove* a CD s podobným názvom *História a činnosť Hvezdárne a planetária v Prešove*. SAS pri SAV udelila Hvezdárni a planetáriu v Prešove pri tejto príležitosti Čestné uznanie, ako výraz ocenenia jej významného príspevku k rozvoju amatérskej a profesionálnej astronómie na Slovensku. Konferencia prebehla dôstojne, na vysokej odbornej úrovni a prispela k upevneniu vzájomných profesionálnych vzťahov všetkých účastníkov.

Organizačne zabezpečili RNDr. Danica Jančušková a PaedDr. Juraj Humeňanský.

h) Cestopisné stretnutia – Svet očami prešovských turistov počet : 4, účasť: 520

V mesiaci novembri prebiehal tradičný cyklus štyroch cestopisných prednášok, ktorých hlavným organizátorom je Regionálna rada Klubu slovenských turistov Prešov a MsÚ Prešov. Názvy prednášok: *Argentína* (Gabriela Malachová), *Maroko* (Monika Hlinková - Kežmarok), *Srí Lanka* (František Pribula), *Kuba* (Marek Paľo). Tieto prednášky sú medzi verejnosťou veľmi obľúbené a majú svojich pravidelných návštevníkov.

Technicky zabezpečil Roman Šankvalier.

i) Krajský seminár pre učiteľov a vedúcich astronomických a prírodovedných krúžkov

účasť: 30

Dňa 21. novembra 2008 bol zrealizovaný tradičný krajský seminár, zorganizovaný v spolupráci s Metodicko - pedagogickým centrom v Prešove, pre učiteľov prírodovedných predmetov na ZŠ a SŠ a pre vedúcich astronomických a prírodovedných krúžkov. V rámci Prešovského kraja sa na seminári zúčastnili učitelia z okresov Bardejov, Humenné, Levoča, Poprad, Prešov, Sabinov, Stropkov, Stará Ľubovňa, Svidník, Vranov a v rámci Košického kraja z okresov Gelnica a Spišská Nová Ves.

Program seminára pozostával z dvoch odborných prednášok: *Hrozí Zemi kozmická zrážka?*, *Kozmické žiarenie* – prednášal RNDr. Zdeněk Komárek, člen prešovskej pobočky Slovenskej astronomickej spoločnosti pri SAV a odborný pracovník Hvezdárne v Michalovciach. Prednášky boli doplnené náučným programom pod umelou hviezdnu oblohou planetária pod názvom *Zimná obloha*, ktorý uvádzala RNDr. Danica Jančušková. Na záver sa premietal film o výskume vesmíru na najkratších vlnových dĺžkach. V rámci seminára boli podané aktuálne pedagogické informácie (Mgr. Gabriela Novacká – MPC Prešov) a informácie o vhodnosti návštev HaP v rámci vyučovania prírodovedných predmetov, resp. v rámci krúžkovej činnosti na školách (RNDr. D. Jančušková).

Účastníkom seminára boli odovzdané propagačné materiály *kozmonautická pohľadnica, kalendárik na rok 2009* - propagujúci nadchádzajúci Medzinárodný rok astronómie a publikácia *Ponuka programov pre školy a verejnosť*, ktorá obsahuje krátke popisy jednotlivých programov. Zároveň si viacerí učitelia zakúpili ďalšie odborné a propagačné publikácie. Viacerí účastníci sa na seminári zúčastňujú už viac rokov, ale boli aj takí, ktorí sa zúčastnili prvýkrát. Seminár prispel k rozšíreniu vzájomnej spolupráce medzi HaP v Prešove a školami v Prešovskom a Košickom kraji.

Organizačne zabezpečila RNDr. D. Jančušková.

j) Konferencia: Záujmová činnosť žiakov - stav, problémy, trendy účasť: 86

Hvezdárň a planetárium v Prešove v rámci spolupráce s katedrou fyziky Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity bola spoluorganizátorom medzinárodnej vedecko-odbornej konferencie pod názvom *Záujmová činnosť žiakov - stav, problémy, trendy*. Ďalším spoluorganizátorom, okrem Katedry fyziky FHPV PU, bola Jednota

slovenských matematikov a fyzikov SAV, pobočka Prešov. Konferencia sa konala v priestoroch Prešovskej univerzity v dňoch 27.11. - 28.11. 2008. Na konferencii sa zúčastnili účastníci zo Slovenska, Česka, Poľska a Ukrajiny. Za HaP v Prešove sa na konferencii zúčastnila RNDr. Danica Jančušková, ktorá predniesla príspevok *Prínos Hvezdárne a planetária v Prešove k prírodovednému vzdelávaniu a k rozvoju záujmovej činnosti žiakov*. HaP poskytla pre všetkých účastníkov konferencie propagačné materiály s astronomickou a kozmonautickou tematikou. Niektorí významní predstavitelia z univerzít na Ukrajine navštívili počas konferencie Hvezdáreň a planetárium a pozreli si náučný program v ruskom jazyku pod umelou hviezdnu oblohu planetária. Konferencia prispela k upevneniu a ďalšiemu sľubnému rozšíreniu spolupráce HaP s Katedrou fyziky FHPV Prešovskej univerzity.

Zabezpečili PaedDr. Juraj Humeňanský a RNDr. Danica Jančušková.

8. Tvorba audiovizuálnych programov

a) *Žijeme na Zemi* – pri príležitosti Medzinárodného roka Zeme a Dňa Zeme bol spracovaný nový hudobno-reportážny program o zodpovednosti človeka za vplyvy vyvolané vedecko-technickým pokrokom, ktorý sa uvádza pod umelou hviezdnu oblohu planetária. Spracoval Mgr. V. Kolivoška.

b) *Kozmos - Cesty do vesmíru*, nový hudobno-dokumentárny program pod umelou hviezdnu oblohu planetária o histórii a súčasnosti kozmonautiky v oblasti raket, raketoplánov, kozmických staníc a vesmírnych ďalekohľadov. Program bol pripravený ku Svetovému kozmickému týždňu 2008. Spracoval Mgr. V. Kolivoška.

c) *Ariadina čelenka* - scenáristický pripravený program sa ďalej spracovával. Zabezpečilo sa nahovorenie textu v spolupráci s hercami DJZ v Prešove, nahratie sprievodnej hudby a nakreslenie obrázkov. Zabezpečila R. Kolivošková.

d) *Celine Dion* – pripravil sa nový program v rámci cyklu *Hudba pod hviezdnu oblohu* uvádzaný naživo. Program obsahuje výber zo známych skladieb kanadskej interpretky baladickéj hudby Celine Dion. Medzi verejnosťou sú hudobné programy v planetáriu veľmi obľúbené. Spracoval PaedDr. J. Humeňanský.

9. Metodická a poradenská činnosť, služby pre verejnosť

Všestranná odborná a metodická pomoc sa poskytuje astronomickým a iným prírodovedným krúžkom, ktoré pracujú na školách, v Centrách voľného času, resp. v rámci iných organizácií, členom astronomickej spoločnosti, členom SZAA a všetkým jednotlivcom - záujemcom o astronómiu. Ďalej sa poskytujú hlavne študentom odborné informácie a konzultácie pri seminárnych a diplomových prácach. Podľa požiadaviek sa poskytujú odborné informácie širokej verejnosti osobne alebo telefonicky. Verejnosti boli poskytované tiež rôzne služby, a to - nastavovanie barometrov a predaj metodických a propagačných materiálov, jednak vlastných, ako aj vydávaných inými astronomickými zariadeniami na Slovensku. Pravidelne bola propagovaná činnosť HaP na stránkach Kultúrneho mesačníka Prešova, v časopise Kam do mesta, pomocou webovej stránky, v miestnej tlači a ďalších médiách.

10. Edičná činnosť

a) Vydalo sa 6 čísel *Astronomického informátora* pre širokú verejnosť a pre členov Slovenskej astronomickej spoločnosti, v ktorom sú propagované podujatia HaP na dva mesiace vopred a najnovšie odborné astronomické informácie. Zodpovedná RNDr. D. Jančušková.

b) V spolupráci so SAS pri SAV bol vydaný *Bulletin o pozorovaní Slnka na Slovensku za rok 2007*. Spracovali Mgr. P. Ivan a Mgr. R. Tomčík.

- c) Vo forme plagátu bol vydaný *Lunárny kalendár 2008*. Spracoval Mgr. R. Tomčík.
- d) Pri príležitosti 60. výročia Hvezdárne bolo vydané CD, do ktorého podkladmi prispeli PaedDr. J. Humeňanský, Mgr. P. Ivan, RNDr. D. Jančuškova, Mgr. Tomčík a R. Kolivošková. Finálne spracovanie a vydanie CD zabezpečili RNDr. D. Jančuškova a R. Šankvalier.
- e) Pri príležitosti 60. výročia Hvezdárne bola vydaná brožúra pod názvom *Výber z histórie a činnosti Hvezdárne a planetária v Prešove*, ktorú zostavila RNDr. D. Jančuškova, podkladmi ďalej prispeli PaedDr. J. Humeňanský, Mgr. P. Ivan a R. Kolivošková. Na technickom spracovaní a vydaní spolupracoval R. Šankvalier.
- f) Pri príležitosti významného výročia vypustenia prvej umelej družice Zeme bol spracovaný a vydaný metodický materiál *Vykročenie do vesmíru 1957-2007*, venovaný významným medzníkom v dejinách kozmonautiky. Spracoval Mgr. V. Kolivoška.
- g) *Ponuka programov pre školy a verejnosť* bolo vydaná s opravami a doplnkami nových programov. Zabezpečili RNDr. D. Jančuškova a R. Šankvalier.
- h) V II. vydaní boli vydané *Kozmické hlavolamy* a v III. vydaní *Astronomické rébusy, hlavolamy a doplňovačky*. Zabezpečila R. Kolivošková.
- i) Pre veľký záujem verejnosti sa dotlačili materiály *Jarná obloha, Letná obloha, Jesenná obloha, Zimná obloha, Doplňovačky pre každého, Pozorujeme telesá slnečnej sústavy, Mapa severnej hviezdnej oblohy, Rozhovory o vesmíre, Zvieratníkové súhvezdia – maľovanka, Predstavy o tvare Zeme, Deväťposchodový dom – maľovanka, Slnečné hodiny – vystrihovačka, Obloha 2008*. Zodpovedné RNDr. D. Jančuškova. a R. Kolivošková.
- h) Pre potreby organizácie a na predaj sa zakúpili od Hvezdárne v Banskej Bystrici *Planéty slnečnej sústavy – plagát, Vesmír - plagát, Zatmenia Slnka a Mesiaca – plagát, Otáčavá mapa oblohy, Atlas Vartovka, a Obloha 2008* (podklady pre tlač). Z Hvezdárne v Kysuckom Novom meste sa kúpili *Klenoty našej hviezdnej oblohy – súbor pohľadníc, z vydavateľstva Astrum Bratislava Otáčavá mapa hviezdnej oblohy*. Ďalej sa zakúpili *Astronomická ročenka, Astronomický kalendár* od SÚH v Hurbanove. Tiež sa nakupovala odborná literatúra do knižnice HaP.
- Zodpovedné RNDr. D. Jančuškova a S. Kiššová.

11. Krúžková činnosť

Pri HaP pracovali 2 astronomické krúžky :

- a) AK pre 3. - 5. ročník ZŠ priemerne navštevovalo 5 členov , viedol ho Mgr. R. Tomčík. Krúžok sa schádzal každý párnym utorok v čase 15.30 - 17.00 hod. Na krúžku okrem samostatných prednášok odzneli prednášky z cyklov *Zatmenia Slnka a Mesiaca, Orientácia na oblohu*. Na krúžku sa vykonávajú aj praktické pozorovania oblohy.
- b) Ak pre 6.- 9. ročník ZŠ priemerne navštevovalo 6 členov, viedol ho Mgr. P. Ivan. Schádzal sa 1. a 3. piatok v mesiaci v čase 15.30 - 17.00 hod. Okrem samostatných prednášok sa preberali témy v rámci cyklov *Ufo, Meteority*. V dňoch 28. 3. 2008 a 6. 6. 2008 boli na krúžku uskutočnené *Astrosúťaž*.

12. Projekty

Na zabezpečenie činnosti v roku 2008 boli podané dva projekty na Grantový systém MK SR *Čo vieš o hviezdach?*, *Hudba pod hviezdou oblohou – Celine Dion* (RNDr. D. Jančuškova) a jeden projekt na Agentúru pre vedu výskum a vzdelávanie (APVV) na roky 2008-2010 *Planetárium a popularizácia astronómie* (R. Kolivošková a RNDr. D. Jančuškova). Projekty neboli finančne podporené.

13. Medzinárodná a iná spolupráca

a) *S Hvezdárňou v Záhrebe v Chorvátsku* si dlhoročne vymieňame odborné časopisy. Zasielame im časopis *Kozmos* a *Astronomický informátor HaP*, (raz ročne aj *Astronomický kalendár*), oni nám zasielajú časopis „*Čovjek i svemir*“. Zodpovedná RNDr. D. Jančuškova .

b) HaP v Prešove je od roku 2003 členom medzinárodného *Združenia hviezdárni a planetárii so sídlom v Prahe*. V rámci členstva v tomto združení dostávame rôzne odborné publikácie a informácie v knižnej alebo elektronickej podobe na CD nosičoch, ktoré Združenie vydáva a ktoré môžeme použiť pri popularizácii astronómie. Združenie organizuje aj rôzne vzdelávacie semináre pre odborných pracovníkov hviezdárni a planetárii, na ktorých sa žiaľ kvôli nedostatku finančných prostriedkov nemôžeme zúčastniť.

Zodpovedná RNDr. D. Jančušková .

c) Spolupracujeme s *Hvezdárňou baróna Artura Krause v Pardubiciach* v Českej republike, v rámci spolupráce Prešovského a Pardubického kraja. Spolupráca bola nadviazaná v auguste 2004, ktorá ďalej pokračuje formou výmeny odborných informácií a publikácií, v budúcnosti sa uvažuje aj o výmenných akciách podľa finančných možností.

Zodpovedná RNDr. D. Jančušková.

d) Naďalej pokračuje spolupráca s Mládežníckym observatóriom v Niepolomiciach v Poľsku, ktorá bola nadviazaná v roku 2005. V rámci tejto spolupráce sa v dňoch 15. - 17. mája 2008 zúčastnila R. Kolivošková s tromi členmi AK na medzinárodnej konferencii *Astronómia 21. storočia jej výučba* v MOA Niepolomice v Poľsku.

e) *Spolupráca s katedrou fyziky Prešovskej univerzity* – v marci 2008 bola podpísaná medzi Hvezdárňou a planetáriom v Prešove a Katedrou fyziky Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity zmluva o vzájomnej spolupráci pri zabezpečovaní vzdelávacích a vedecko-výskumných aktivít realizovaných obidvoma subjektmi. Spolupráca prebieha na veľmi dobrej úrovni.

f) *Spolupráca so SAS pri SAV* - okrem spolupráce s prešovskou odbočkou SAS pri SAV, spolupracujeme aj s Hlavným výborom Slovenskej astronomickej spoločnosti pri SAV. V rámci tejto spolupráce sa v priestoroch HaP konalo v dňoch 11. a 12. apríla 2008 *regionálne kolo Astronomickej olympiády* na Slovensku. RNDr. D. Jančušková je členkou HV SAS pri SAV a členkou Výkonného výboru astronomickej olympiády na Slovensku.

Celková návštevnosť spolu: **23 242**

Počet jednorazových akcií : **687**

Počet cyklických foriem : **5**

Prehľad jednotlivých popularizačno-vzdelávacích podujatí je v nasledujúcej tabuľke.

Spracovala: RNDr. D. Jančušková

Prehľad popularizačno-vzdelávacích podujatí za rok 2008

Názov podujatia	Počet	Účasť
Tematické exkurzie a programy v planetáriu	612	20 768
Prednášky a prednáškové cykly	35	272
Samostatné prednášky pre verejnosť	2	101
Astronomické pozorovania pre verejnosť	13	161
Súťaže:		
Čo vieš o hviezdach?	- okresné kolá	3 120
	- krajské kolá	3 74
Vesmír očami detí - okresné kolo	1	671
Výstavy	2	95
Výstavky	4	
Medzinárodný deň planetárií	1	137
Deň kozmonautiky	1	16
Deň Zeme	1	40
Deň detí s astronómiou	1	36
Svetový kozmický týždeň	1	35
Konferencia k 60. výročiu	1	80
Cestopisné stretnutia - Svet očami turistov	4	520
Krajský seminár pre učiteľov prírodovedných predmetov	1	30
Konferencia v spolupráci s PÚ	1	86
Celková návštevnosť spolu :	687	23 242 návštevníkov

B. Odborno-pozorovateľská a technická činnosť

1. Oblasť slnečného výskumu

- a) V uplynulom roku sa pravidelne zakresľovala slnečná fotosféry. Celkove bolo urobených 206 zakresov Slnka s následným kompletným spracovaním.
- b) Pozorovania slnečnej fotosféry sa pravidelne zasielali do medzinárodných centier vo Valašskom Meziříčí a SIDC v Bruseli. Do Bruselu sa výsledky pozorovaní zasielali každodenne.
- c) Hvezdáreň a planetárium zabezpečovala koordináciu pozorovateľskej siete slnečnej fotosféry v SR pružne podľa potrieb jednotlivých pozorovacích staníc. Výsledky boli spracované a publikované v Bulletine za rok 2008.
Činnosť v oblasti slnečného výskumu zabezpečoval Mgr. P. Ivan

2. Oblasť medziplanetárnej hmoty

- a) V roku 2008 sa pravidelne uskutočňovali pozorovania meteorických rojov podľa priaznivej fázy Mesiaca. Pre mnohé hlavné roje boli podmienky nepriaznivé, preto sa uskutočnili sledovania menej výraznejších rojov ako Lyridy, Cepheidy, Aurigidy a ďalšie.

Počet pozorovaných meteorov	2136
Počet záznamov meteorov	2549
Pozorovací čas	63 hodín.
- b) Napozorované údaje boli spracované podľa medzinárodných protokolov IMO a zaslané do medzinárodného centra v Postupime.
- c) Fotografia sa v roku 2008 neuskutočňovala pre slabšie hodinové frekvencie ako aj málo výrazné prelety meteorov v pozorovaných rojoch.
Činnosť zabezpečoval PaedDr. J. Humeňanský

3. Iné odborné činnosti

- a) Pozorovanie úplného zatmenia Mesiaca 21. 2. 2008 sa pre nepriazeň počasia neuskutočnilo napriek našej príprave ako aj pozornosti zo strany štábu televízie TA3.
- b) Pozorovanie čiastočného zatmenia Slnka sa uskutočnilo 1.8.2008 s účasťou 30 záujemcov. Uskutočnili sa fotografie priebehu zatmenia, ktoré uverejňujeme na našej webovej stránke.
- c) Čiastočné zatmenie Mesiaca zo 16.8. na 17.8.2008 malo vhodné pozorovacie podmienky a tak sme mohli zdokumentovať priebeh zatmenia fotografiami. Tie sú uverejnené na webovej stránke HaP.
Zatmenie zhládlo aj 16 prítomných záujemcov, ktorí si mohli priebeh tohto úkazu pozrieť prenosnými ďalekohľadmi organizácie.
- d) Mimoriadne úkazy sa v roku 2008 nevyskytli, napriek tomu sme riešili množstvo otázok na pozorovacie podmienky Marsu, pretože sa na internete objavila nepravdivá informácia o mimoriadnych veľkostiach planéty a jedinečnosti jej pozorovania.
- e) Na základe spolupráce s MOA Niepolomice sme pokračovali v projekte EU-HOU a získali sme 3 polhodinové pozorovacie intervaly 2-metrovým ďalekohľadom na Havajských ostrovoch. Pre zamietnutie projektu anglickým koordinátorom sa už v pozorovaniach a ďalších aktivitách nepokračovalo.
- f) Nastavovanie barometrov pre verejnosť sa realizovalo priebežne v roku 2008.
Zabezpečovali Mgr. P. Ivan a Mgr. R. Tomčík.

4. Technická činnosť

- a) Fotografické práce sa uskutočňovali pri tvorbe metodických, propagačných materiálov ako aj odborných pozorovaniach. Hlavný dôraz sa kládol na informátor, webovú stránku organizácie a materiál ku 60. výročiu vzniku organizácie. Fotografie astronomických úkazov sú publikované na webovej stránke.
Zabezpečovali Mgr. P. Ivan a Mgr. R. Tomčík.

- b)** Pravidelne sa uskutočňovalo dopĺňovanie webovej stránky organizácie do prijateľnej a reprezentačnej podoby. Na realizáciu novej stránky organizácia nemá dostatok finančných prostriedkov.
Zabezpečoval R. Šankvalier.
- c)** V roku 2008 sme začali s prepisom celuloidových filmov na DVD nosiče. Existujú však problémy so získaním vhodných kamier, preto sa v plnení úlohy bude pokračovať aj v roku 2009.
Zabezpečoval R. Šankvalier.
- d)** V roku 2008 sa začalo realizovať práčne skenovanie a rekonštrukcia diafónových programov v prednáškovej miestnosti. Realizovali sa programy: Putovanie vesmírom, Rozhovory o vesmíre a Vývoj Zeme a slnečnej sústavy. V roku 2009 bude organizácia riešiť ďalšie programy.
Zabezpečoval R. Šankvalier.
- e)** Pravidelne sa uskutočňovala údržba prístroja planetária a ostatných technických zariadení pre bezporuchový chod.
Zabezpečoval A. Orgonáš.
- f)** V roku 2008 sa zakúpil nový mzdový softvér MAGMA – RLZ.
Zabezpečila S. Kiššová.
Softvér pre tlač dokumentov vo formáte PDF sa nezakúpil a ostáva v úlohách na rok 2009.
- g)** V roku 2008 sa zakúpili nové koberce do kancelárii odborných pracovníkov, skrine a kancelárske stoly pre hospodársko-prevádzkové oddelenie.
Zabezpečovali S. Kiššová, D. Wilgová.
- h)** V lete sa uskutočnila oprava zatekajúcej strechy - terasy budovy metodickéj prevádzky.
Zabezpečoval PaedDr. J. Humeňanský.
- i)** Realizovala sa oprava a čistenie stropných obkladov vo vstupnej hale budovy metodickéj prevádzky.
Zrealizovali pracovníci organizácie.
- j)** Vymaľovali sa kancelárie odborných a technických pracovníkov, kabinet, chodba v suteréne ako aj natretie obkladov vo vstupných priestoroch a dverí organizácie.
Realizoval PaedDr. J. Humeňanský, A. Orgonáš
- k)** V roku 2008 boli zakúpené laserové ukazovátka pre verejné pozorovania HaP Prešov
Zabezpečoval Mgr. R. Tomčík

Spracovali: Mgr. P. Ivan, PaedDr. J. Humeňanský

C/ ROZBOR HOSPODÁRENIA ORGANIZÁCIE

1. Rozpočet organizácie

Rozpisom záväzných ukazovateľov rozpočtu PSK na rok 2008 boli pre našu organizáciu určené bežné výdavky vo výške 4.021 tisíc Sk. V priebehu roka 2008 nám boli záväzné ukazovatele upravené takto:

- rozpočtové opatrenie z 30.06.2008 – kultúrne poukazy MK SR	+ 12 tisíc Sk
- rozpočtové opatrenie z 04.08.2008 – kultúrne poukazy MK SR	+ 26 tisíc Sk
- rozpočtové opatrenie z 23.10.2008 – dofinancovanie tovarov a služieb	+ 57 tisíc Sk
- rozpočtové opatrenie z 07.11.2008 – kultúrne poukazy MK SR	+ 19 tisíc Sk
- rozpočtové opatrenie z 27.11.2008 – kultúrne poukazy MK SR	+ 40 tisíc Sk
- rozpočtové opatrenie z 28.11.2008 – dofinancovanie tovarov a služieb	+ 87 tisíc Sk
- rozpočtové opatrenie z 11.12.2008 – kultúrne poukazy MK SR	+ 38 tisíc Sk

Vlastné rozpočtové presuny a úpravy medzi položkami boli realizované podľa skutočných potrieb organizácie.

2. Plnenie príjmov

a) príjmy z rozpočtu PSK nám v priebehu roka 2008 boli upravené 7 rozpočtovými opatreniami o 279 tisíc Sk.

Čerpanie za sledované obdobie je vo výške 4.300 tisíc Sk, čo predstavuje 100 % schválených bežných výdavkov.

b) príjmy z vlastných zdrojov sú vo výške 601.269,23 Sk, čo predstavuje 87,52 % z pôvodne plánovaných 687 tisíc Sk.

Položky	Sk
Tržby zo vstupného a za metodický materiál	571.011,--
Úroky	30.258,23
SPOLU	601.269,23

Príjmy z vlastných zdrojov sú pre našu organizáciu ťažko ovplyvniteľné, nakoľko závisia od návštevnosti školských skupín a jednotlivcov. V posledných rokoch naša organizácia zaznamenáva pokles návštevnosti.

V priebehu II. štvrt'roka 2008 organizácia začala prijímať kultúrne poukazy od žiakov základných a stredných škôl. Počas roka 2008 organizácia vyzbierala a zadala do systému Ministerstva kultúry SR 3 845 ks kultúrnych poukazov v celkovej hodnote 134.300,- Sk. O túto čiastku bola znížená hodnota vlastných príjmov a navýšený rozpočet bežných výdavkov PSK.

c) príjmy z iných zdrojov

V I. štvrtroku 2008 boli pracovníkmi organizácie vypracované a podané tieto žiadosti o mimorozpočtové finančné prostriedky – projekty :

1. Planetárium a popularizácia astronómie – Agentúra na podporu výskumu a vývoja (Ministerstvo školstva SR) – požadovaná finančná dotácia 1.837.000,- Sk - **nepodporený**
2. Čo vieš o hviezdach? – Grantový systém Ministerstva kultúry SR – požadovaná finančná dotácia 36.000,- Sk - **nepodporený**
3. Hudba pod hviezdou oblohou – Celine Dion – Grantový systém Ministerstva kultúry SR – požadovaná finančná dotácia 35.000,- Sk - **nepodporený**

Dňa 19. januára 2006 sme začali s realizáciou projektu „Postavíme mosty z hviezd“ Program Iniciatívy Spoločenstva INTERREG IIIA Poľská republika – Slovenská republika, ktorý trval 14 mesiacov – ukončili sme ho 19. marca 2007.

Na tento projekt sme získali finančné prostriedky z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Posledná žiadosť o platbu z tohto projektu bola podaná v októbri 2007 a jej následné finančné plnenie bolo až vo februári 2008.

Finančné plnenie k 31.03.2008 v tomto projekte je nasledovné:

	Rozpočet	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2008	Spolu
ERDF – 75 %	1.340.936,--	954.383,85	306.597,74	27. 524,31	1.288.505,90
Štátny rozpočet - 20 %	357.583,--	254.502,38	81.759,40	7.339,82	343.601,60
Vlastné zdroje – 5 %	89.396,--	63.626,84	20.440,07	-	84.066,91
SPOLU	1.787.915,--	1.272.513,07	408.797,21	34.864,13	1.716.174,41

3. Čerpanie výdavkov

3.1. Bežné výdavky

Bežné výdavky boli k 31. decembru 2008 čerpané vo výške 5.026.844,93 Sk, z toho
- z rozpočtu PSK 4.300 tisíc Sk
- z vlastných zdrojov 727 tisíc Sk

610 – Výdavky na mzdy

	SR:	2.478	UR: 2.698	Skutočnosť: 2.608.155,-
z rozpočtu PSK		2.290	2.521	2.520.964,-
z vlastných príjmov		188	177	87.191,-

V našej organizácii nie je stanovený normatívny počet zamestnancov. V súčasnej dobe je v HaP Prešov zamestnaných 12 pracovníkov na hlavný pracovný pomer a 1 pracovník na vedľajší pracovný pomer, z toho je 7 pedagogických a 6 nepedagogických. Za účelom

efektívneho využívania mzdových prostriedkov sa v organizácii uplatňujú kumulované funkcie zamestnancov. V priebehu II. štvrťroka 2008 odišla z organizácie účtovníčka, ktorá bola prijatá na dobu určitú – zastupovanie počas materskej dovolenky.

Tarifné platy zamestnancov sú mesačne vo výške 178.556,- Sk, osobné príplatky vo výške 7.700,- Sk a príspevok za riadenie vo výške 4.400,- Sk. Priemerná mzda za IV. štvrťrok 2008 je 18.783,- Sk. Poskytli sme odmeny vo výške 134.000,- Sk - pri ukončení pracovného pomeru účtovníčky a za mimoriadne pracovné úsilie pracovníkom.

620 – Poistné a príspevok zamestnávateľa

	SR: 878	UR: 925	Skutočnosť: 921.577,-
z rozpočtu PSK	810	857	856.366,-
z vlastných príjmov	68	68	65.211,-

Na položke poistné účtujeme poistné pre zdravotné poisťovne, ktoré je vo výške 260.535,- Sk a poistné do Sociálnej poisťovne vo výške 655.292,- Sk.

Zamestnávateľ prispieva svojim zamestnancom na doplnkové dôchodkové sporenie (DDS) čiastkou 50,- Sk, ktoré za sledované obdobie činí 5.750,- Sk.

630 – Výdavky na tovary a služby

	SR: 1.301	UR: 1.494	Skutočnosť: 1.430.912,93
z rozpočtu PSK	895	919	919.154,-
z vlastných príjmov	406	536	511.758,93
z iných zdrojov	0	39	0,-

Výdavky na tovary a služby sú rozpísané podľa jednotlivých položiek:

631-Cestovné

	SR: 20	UR: 32	Skutočnosť: 9.068,-
z rozpočtu PSK	0	0	0,-
z vlastných príjmov	20	10	9.068,-
z iných zdrojov	0	12	0,-

Za sledované obdobie tohto roka zamestnanci organizácie uskutočnili 14 služobných ciest – účasť na seminároch, porady riaditeľov, konferencie, školenia.

Cestovné náhrady: - tuzemské	5.663,-
- zahraničné	3.405,-

632-Energie a komunikačné poplatky

	SR: 613	UR: 650	Skutočnosť: 641.315,00
z rozpočtu PSK	535	556	574.738,70
z vlastných príjmov	78	78	66.576,30
z iných zdrojov	0	16	0,-

Do výdavkov na energie zahrňame spotrebu elektrickej energie, zemného plynu a vody. Najväčšie výdavky sú vynaložené na vykurovanie budovy plynom a na elektrickú energiu, vzhľadom na veľký počet prístrojov a zariadení, ktoré sú nevyhnutné pre našu prevádzku.

Výdavky na komunikačné poplatky tvoria telefónne poplatky za pevnú linku s DSL - prípojkou, mobilný telefón, internet, VUCNET, poštovné a koncesionárske poplatky.

Slovenský plynárenský priemysel nám stanovuje splátkový kalendár na vykurovaciu sezónu marec 2008 - marec 2009 vo výške 337 tisíc Sk. Východoslovenská energetika vypracovala splátkový kalendár na rok 2008 v celkovej výške 95 tisíc Sk.

Výdavky podľa jednotlivých položiek:

elektrická energia a plyn	485.544,50
vodné a stočné	45.604,50
telekomunikačné poplatky	101.386,-
poštovné	8.780,-

633-Materiál

	SR:	147	UR:	218	Skutočnosť: 215.735,03
z rozpočtu PSK		70		23	23.323,80
z vlastných príjmov		77		195	192.411,23

Do výdavkov na materiál zahrňame nákup kancelárskych a čistiacich potrieb, fotomateriálu, nákup kníh do odbornej knižnice organizácie, časopisov a metodického materiálu, nákup pracovných odevov pre zamestnancov, nákup benzínu do kosačky, nákup drobného materiálu na opravy a nákup drobného hmotného majetku.

Výdavky podľa jednotlivých položiek:

- interiérové vybavenie	60.356,20
- výpočtová technika	18.879,50
- telekomunikačná technika	1.214,50
- špeciálne stroje, prístroje	3.780,-
- všeobecný materiál	80.121,80
- knihy, časopisy, nákup metodického materiálu	49.203,03
- pracovné odevy a obuv	731,-
- benzín do kosačky	500,-
- reprezentačné	949,-

634 - Dopravné

	SR:	36	UR:	30	Skutočnosť: 28.936,25
z rozpočtu PSK		10		14	13.915,75
z vlastných príjmov		26		16	15.020,50

Dopravné výdavky tvorí nákup pohonných hmôt, náklady na údržbu a poistenie motorového vozidla a poplatky za parkovanie a diaľničnú známku.

Organizácia vlastní osobné motorové vozidlo značky ŠKODA FABIA COMBI, ktoré bolo zakúpené v roku 2006 a príviesny vozík.

Nákup pohonných hmôt v sledovanom období je vo výške 8.815,50 Sk. Náklady na poistenie sú vo výške 14.502,75 Sk, kde je zahrnuté zákonné, havarijné poistenie, poistenie proti odcudzeniu a poistenie do zahraničia.

Náklady na servis a údržbu dopravy sú vo výške 3.926,- Sk, kde je zahrnutá servisná ročná prehliadka a výmena oleja a pod.

Náklady na diaľničnú známku a poplatky za parkovanie v hodnote 1.656,- Sk.

635 - Údržba

	SR:	10	UR:	167	Skutočnosť: 164.269,50
z rozpočtu PSK		0		78	77.563,50
z vlastných príjmov		10		89	91.942,-

Údržba zahŕňa výdavky na údržbu a servis mzdového a účtovníckeho programu, opravy prevádzkových strojov, prístrojov a zariadení, údržbu elektronického zabezpečovacieho systému (ochrana objektu) a údržbu budovy.

Organizácia zabezpečila opravu terasy - plochej strechy z dôvodu zatekania, čím sa poškodzovali stropy a steny budovy. Zároveň sme opravili omietky pri vstupe do budovy.

Výdavky podľa jednotlivých položiek:

- údržba výpočtovej techniky	78.594,-
- údržba prevádzkových strojov a prístrojov	2.130,-
- údržba budov, objektov	81.450,-
- údržba špeciálnych strojov a prístrojov	2.095,50

636 - Nájomné

Naša organizácia v priebehu roku 2008 nerozpočtuje výdavky určené na nájomné.

637 - Služby

	SR:	475	UR:	397	Skutočnosť: 371.625,15
z rozpočtu PSK		280		228	229.612,25
z vlastných príjmov		195		158	142.012,90
z iných zdrojov		0		11	0,-

Výdavky na služby zahŕňajú platby za semináre, školenia, inzerciu letákov, platby za revízie, vývoz odpadu, fotografické služby, služby požiarnej ochrany, platby za ochranu objektu. Ďalej sú to poplatky za vedenie účtov v banke, poplatky pre ochranné autorské zväzy - SOZA.

K ďalším položkám patrí príspevok zamestnávateľa na stravovanie, poistenie majetku organizácie, prídely do sociálneho fondu, odmeny zamestnancov pracujúcich na základe dohôd o vykonaní práce a daň z nehnuteľnosti a daň z príjmu za rok 2007.

Výdavky podľa jednotlivých položiek:

- školenia, kurzy, semináre	9.614,-
- propagácia a reklama	12.674,-
- všeobecné služby – odpad, revízie,	106.127,50
- špeciálne služby – EZS, PO	10.779,-
- náhrady za lekárske prehliadky	500,-
- poplatky – banke, SOZA	20.918,20
- stravovanie	70.535,20
- poistenie majetku	31.458,25
- prídely do SF	19.371,-
- kolkové známky	2.200,-
- odmeny na dohody o VP	51.912,-
- daň z príjmu za rok 2007	5.062,-
- daň z nehnuteľnosti	30.474,-

640 – Bežné transfery

	SR:	51	UR:	27	Skutočnosť: 24.199,-
z rozpočtu PSK		26		3	2.816,-
z vlastných príjmov		25		24	22.924,-

Bežné transfery zahŕňajú platby vo forme nemocenských dávok, odstupného, odchodného a členských príspevkov.

V priebehu roku 2008 sme vyplatili nemocenské dávky pre pracovníkov vo výške 2.816,- Sk.

Odchodné bolo vyplatené upratovačke pri prvom odchode do starobného dôchodku vo výške 20.300,- Sk.

Členský príspevok sme zaplatili vo výške 2.624,- Sk ako člen Sdružení hviezdárni a planetárií v Prahe – Česká republika.

3.2. Kapitálové výdavky

	SR:	0	UR:	42	Skutočnosť: 40.460,-
z rozpočtu PSK		0		0	0,-
z vlastných príjmov		0		42	40.460,-

Organizácia v roku 2008 nemala pridelený kapitálový transfer od PSK.

Z vlastných prostriedkov – bývalého fondu reprodukcie, organizácia zakúpila licenciu pre informačný systém MAGMA modul RLZ v sume 40.460,- Sk.

4. Celkové zhodnotenie príjmov a výdavkov – výsledok hospodárenia

Náklady za sledované obdobie dosiahli výšku	5.051.481,15 Sk
Výnosy - // -	5.205.928,33 Sk
Výsledok hospodárenia za rok 2008	+ 154.447,18 Sk

5. Pohľadávky a záväzky organizácie

Hvezdáreň a planetárium k 31.12.2008 neeviduje pohľadávky voči iným subjektom.

Krátkodobé záväzky k 31.12.2008 sú vo výške 1.494,- Sk, sú to tieto:
- záväzky na účte 321-1 Dodávatelia neuhradené faktúry za mesiac december 2008 vo výške 1.494,- Sk.

Dlhodobé záväzky evidujeme na účte 472 – Záväzky zo sociálneho fondu:	
počiatočný stav	7.406,48
tvorba 1 % z HM	19.586,-
čerpanie	- 17.838,-
konečný stav	9.154,48 Sk

6. Peňažné fondy

Zákonný rezervný fond

– organizácia vytvorila z kladného výsledku hospodárenia:

za rok 2005	231.949,13
za rok 2006	5.046,24

SPOLU	236.995,37 Sk.
--------------	-----------------------

7. Vedľajšia hospodárska činnosť

Hvezdáreň a planetárium v Prešove v roku 2008 vedľajšiu hospodársku činnosť nevykonávala.

8. Majetok organizácie

Stav majetku k 31.12.2008

Dlhodobý nehmotný majetok	20.098,-
Drobný dlhodobý nehmotný majetok	76.283,68
Pozemky	24.000,-
Stavby	6.743.414,30
Stroje, prístroje a zariadenia	5.658.805,37
Dopravné prostriedky	412.420,50
Drobný dlhodobý hmotný majetok	1.471.591,50
Ostatný dlhodobý hmotný majetok	206.121,-
Drobný nehmotný majetok	86.409,08
Drobný hmotný majetok	231.344,50
OTE	407.872,-
Knižnica	129.265,54
Materiál na sklade	15.719,54
z toho: pohonné hmoty	1.052,80
čistiaci	1.903,79
kancelársky	10.328,52
technický	2.434,43
Ceniny	4.703,14
- z toho: stravné lístky – Gastro - Pall	4.338,14
stravné lístky – PPSS	365,-
Bežné účty	2.353.169,13
- z toho: príjmy VÚC	118.217,30
príjmy HaP	335.741,9768
fond reprodukcie	1.890.055,38
sociálny fond	9.154,48

Inventarizácia hmotného a nehmotného majetku a knižnice organizácie bola vykonaná so stavom k 18.11.2008. Stav majetku k 31.12.2008 je upravený o prírastky a úbytky majetku.

Dokladová inventúra a inventúra zásob, pohľadávok a záväzkov bola vykonaná so stavom k 31.12.2008.

Pravidelne bola vykonávaná inventarizácia pokladne a cenín (1 x štvrťročne) a inventarizácia u osôb pracujúcich so vstupenkami a materiálom na zúčtovanie (1 x mesačne).

Spracovala: Slavka Kiššová

V Prešove, 27. januára 2008

Schválil: PaedDr. Juraj Humeňanský
riaditeľ HaP Prešov